
ADVIES

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ter goedkeuring van het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2023-2027 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Aanvrager

Minister Alain Maron

Aanvraag ontvangen op

25 november 2021

Aanvraag behandeld door

Commissie Leefmilieu

Advies aangenomen door de Plenaire vergadering van 16 december 2021

Vooraf

In het verlengde van de eerste twee programma's voor respectievelijk de periode 2013-2017 enerzijds en 2018-2022 anderzijds, wordt het onderhavige ontwerp van besluit ter goedkeuring van het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2023-2027 ter advies aan Brupartners voorgelegd. De belangrijkste gewestelijke doelstellingen op dit gebied blijven ongewijzigd en zijn gericht op :

- Het einde van het gebruik van pesticiden in alle voor het publiek toegankelijke ruimten ;
- De beperking van het gebruik van pesticiden in tuinen en privédomeinen ;
- De versterking van de bescherming van kwetsbare groepen ;
- De bescherming van de natuur en ecosysteemdiensten ;
- De ontwikkeling van stadslandbouw die verenigbaar is met de instandhouding van ecosystemen.

Op basis van met name een evaluatie van de tussen 2018 en 2022 uitgevoerde maatregelen, worden in de derde versie van het programma derhalve maatregelen voorgesteld die hoofdzakelijk gericht zijn op :

- De opleiding van professionals ;
- De verkoop van pesticiden ;
- Voorlichting en bewustmaking (door met name in de voorafgaandelijke aankondiging van besproeiingen te voorzien) ;
- De inspectie van de apparatuur voor de toepassing van pesticiden ;
- De bescherming van het aquatisch milieu ;
- De vermindering van het gebruik van pesticiden in doelgebieden (openbare ruimten, instellingen die kwetsbare groepen ontvangen, particuliere ruimten die publiek ontvangen, natuurbeschermingsgebieden) ;
- De hantering en opslag van pesticiden ;
- De geïntegreerde gewasbescherming (door met name biologische landbouw te bevorderen) ;
- De indicatoren, het beheer en de opvolging van het plan.

Tot slot zij eraan herinnerd dat de uitvoering van acties op het gebied van pesticiden een afstemming van federale, gewestelijke en gemeenschapsbevoegdheden vereist. Het Brussels plan moet dus worden gezien als een aanvulling op de andere bestaande « pesticidenplannen » (deze van de federale overheid en deze van de andere twee Gewesten).

Brupartners herinnert eraan dat hij zich al over dit thema heeft uitgesproken. Zijn adviezen kunnen [hier](#) worden geraadpleegd.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Evaluatie

Brupartners juicht de bereidheid toe om de Brusselse wetgeving inzake het gebruik van pesticiden aan te passen op basis van een evaluatie van de geldende bepalingen en de concrete ervaringen met de toepassing van de nieuwe regelgeving op het terrein.

Brupartners staat volledig achter deze aanpak en vraagt dat de wetgeving op dit gebied regelmatig opnieuw zou worden geëvalueerd en zo nodig opnieuw zou worden aangepast. Voorts is hij van mening dat het opportuun zou zijn om de resultaten van deze evaluaties bekend te maken.

1.2 Doeltreffendheid van het gebruiksverbod

Gelet op de institutionele realiteit is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest slechts gedeeltelijk bevoegd voor wat het gebruik van pesticiden betreft (de federale overheid blijft met name bevoegd voor het verlenen van vergunningen voor het op de markt brengen van producten op het hele grondgebied van België).

In dit verband herhaalt **Brupartners** zijn beschouwingen die hij op 13 maart 2017 heeft geformuleerd in zijn advies betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ter goedkeuring van het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2018-2022 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ([A-2017-007-ESR](#)) :

- Hij formuleert heel wat twijfels bij de doeltreffendheid van een maatregel om het gebruik van een product te verbieden, wanneer men anderzijds dit product mag blijven verkopen ;
- Hij wil op het nationaal niveau een coherente wetgeving die een productnormenbeleid waarborgt dat de rechtszekerheid bevordert en dat verhindert dat er in België drie marktsegmenten verschijnen, met alle complexiteit en (meer bepaald administratieve) moeilijkheden die dit voor alle betrokken partijen met zich zou meebrengen ;
- Hij benadrukt dat het, om een doeltreffende strategie in te stellen om invasieve soorten te bestrijden, van belang is om op het hele grondgebied homogene productnormen te hebben ;
- Hij pleit voor een nauw overleg tussen de federale overheid en de Gewesten ter zake, rekening houdend met de verdeling van de bevoegdheden op het institutioneel vlak tussen de productnormen en het gebruik ervan.

1.3 Controle en naleving van de geldende verplichtingen

Gelet op de afstemming van de betrokken bevoegdheden blijft het op de markt brengen van bepaalde producten die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet mogen worden gebruikt, toch toegestaan voor verkoop op het grondgebied van ons Gewest. **Brupartners** vraagt zich dan ook af welke middelen zullen worden ingezet om zich ervan te vergewissen dat dit verbod daadwerkelijk wordt nageleefd. Hij acht het op zijn minst noodzakelijk dat de naleving van de verplichtingen (met name de gebruiksvoorwaarden van dergelijke producten) door professionals zou worden geëvalueerd.

Anderzijds is **Brupartners** van mening dat de controle op de naleving van één enkel gebruiksverbod des te moeilijker zal verlopen, daar de andere Gewesten niet dezelfde voorschriften toepassen ten aanzien van een product en/of men een product mag blijven verkopen (federale bevoegdheid). Anderzijds heeft hij benadrukt dat de invoering van doeltreffende controles in deze context een niet te verwaarlozen begrotingsimpact zou kunnen hebben.

Tot slot benadrukt **Brupartners** het belang om de illegale handel in pesticiden (meer bepaald via het internet), alsook het gebruik van namaakproducten te bestrijden. Hij pleit voor een samenwerking met de andere Gewesten en de federale overheid op dit vlak. Bepaalde producten die men in deze handel terugvindt, zijn immers giftiger dan de « klassieke » producten die door de overheden zijn gekend. Hij vindt een doeltreffend controlesysteem van de geldende maatregelen in dat opzicht in het bijzonder onontbeerlijk.

1.4 Begroting en menselijke middelen

Brupartners herhaalt dat hij erop had aangedrongen dat een adequate begroting en voldoende menselijke middelen zouden worden vrijgemaakt om de gewestelijke ambities op dit gebied te verwezenlijken. In dit verband neemt hij er akte van dat de twee vorige programma's voor pesticidenreductie met name wegens een gebrek aan menselijke middelen binnen Leefmilieu Brussel niet volledig ten uitvoer konden worden gelegd.

Brupartners stelt echter vast dat de benodigde begroting voor het gewestelijk programma voor pesticidenreductie voor de periode 2023-2027 vrij constant is in vergelijking met het vorige programma. Hij neemt er echter ook akte van dat het programma 2023-2027 meer gecondenseerd is en op meer efficiëntie gericht is.

Brupartners heeft dan ook zijn twijfels bij de omvang van de toegewezen middelen. Hij vraagt dat op zijn minst de behoeften zouden worden geëvalueerd en zo nodig aangepast om de uitvoering van de geplande maatregelen mogelijk te maken en de controle daarop te waarborgen.

1.5 Opleiding

In zoverre afwijkingen kunnen worden toegestaan en pesticiden (onder bepaalde voorwaarden) nog op het grondgebied van het Gewest kunnen worden gebruikt, dringt **Brupartners** aan op de essentiële rol van opleiding (met name verstrekt in het kader van de fytolicensie). Een efficiënte opleiding zou het immers toelaten om enerzijds de risico's die met het verkeerd gebruik van deze producten samengaan te verkleinen, en om anderzijds de hoeveelheden gebruikte producten te verminderen.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Communicatie aangaande toegestane afwijkingen

Brupartners neemt er akte van dat een groot deel van de toegestane afwijkingen betrekking heeft op onkruidbestrijding op spoorlijnen. Hij verzoekt om de mogelijk getroffen actoren een cartografie te bezorgen van de plaatsen waar nog pesticiden worden gebruikt.

2.2 Toepassing van de op tuinen en privédomeinen gerichte maatregelen

Brupartners neemt akte van de wens om « het gebruik van pesticiden in tuinen en privédomeinen te beperken ». Gelet op de uitdaging van de controle op de naleving van verplichtingen die in privéruimten van toepassing zijn, dringt hij aan op het belang van maatregelen om :

- Het grote publiek voor te lichten en bewust te maken ;
- De voorbeeldfunctie van de overheden te waarborgen.

Aangezien het om bepalingen gaat die het gebruik van pesticiden in privéruimten waarschijnlijk positief zullen beïnvloeden, staat **Brupartners** positief tegenover het feit dat maatregelen in die zin in het ontwerpprogramma worden opgenomen.

*
* *